

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratêha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 123

דף קכג

א. האם נוטל הבכור כשני בנים או שני שלישי בכל הנכסים.

ב. מדוע נתן יעקב בכורה ליוסף.

ג. יורדי מצרים שבעים או שבעים חסר אחד.

ד. מדוע כשנולד יוסף ביקש יעקב לחזור לבית אביו.

ה. האם נוטל בכור פי שנים בשבח נכסים.

א. נאמר בתורה שנוטל הבכור פי שנים בנכסים ויש להסתפק אם פירושו שנוטל ב' חלקים כשני אחים או שני חלקים (שני שלישי) מכל הנכסים והוכיחו בגמרא מפסוקים שנוטל כשני אחים (שנאמר ביום הנחילו את בניו לרבות נחלה אצל אחים. וכן ביוסף שקיבל את הבכורה ונטל כשני אחים שנאמר אפרים ומנשה כראובן ושמעון).

ב. מה ראה יעקב שנתן בכורה ליוסף. ר' שמואל בר נחמני אמר מפני שכלכל יוסף את אביו במצרים. ור' יונתן אמר שמתחילה היתה ראויה בכורה לצאת מרחל אלא שקדמתה לאה בתפילה (שנאמר ועיני לאה רכות שמתנותיה ארוכות וגדולות בכהונה ולויה רבא אמר רכות בדמעה ותפלה שהתפללה שלא תפול לחלקו של עשיו ונאמר שנואה לאה ששנואים מעשי עשיו בפניה). ומתוך צניעות שהיתה ברחל (שמסרה סימנים לאחותה) החזיר לה הקב"ה את הבכורה.

ג. נאמר בתורה בשבעים נפש ירדו למצרים. וכשמנאם הכתוב אחד אחד אינם אלא שישים ותשע. אלא זו יוכבד שהורתה בדרך ונולדה בין חומות מצרים.

ד. ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ולארצי (פרשת ויצא). מה שונה יוסף שלא רצה יעקב לשוב לאביו עד שנולד. אלא ראה יעקב שאין זרעו של עשיו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף.

ה. א. נשחטה בהמה בחיי הכהן שהיו רגילים לתת לו מתנותיה (זרוע לחיים וקיבה) אע"פ שלא הורמו המתנות בחיי כהן ומת נוטל בנו הבכור פי שנים במתנות, שהרי מזכים לו (לאב) המתנות מיד כשנשחטה הבהמה וזכה בהם בחייו (אם רגיל לתת לו).

ב. היה לו בהמת קדשים קלים (כגון שלמים) ומת נוטל בנו הבכור פי שנים בבהמה (דממונו הוא לר' יוסי הגלילי).

ג. הניח להם אביהם פרה מוחכרת (למחצית השכר) ומושכרת (בשכר קצוב לזמן קצוב) ביד אחרים, אם אין היתומים מעלין לה מזונותיה הרי זה שבח הבא מאליו שנוטל הבכור פי שנים.

ד. וכן אם היתה בהמתו רועה באפר וילדה כיון דאין היתומים מעלין לה מזונותיה אלא השביחה מאליה, נוטל פי שנים. ויתבאר בדף הבא שברייתא זו כדברי רבי היא שסובר שנוטל הבכור חלק בכורה בשבח ששבחו נכסים לאחר מיתת האב (אם לא השביחו היתומים את הנכסים אלא ממילא השביחו), וחכמים חולקים וסוברים שאין לו בשבח פי שנים.

Rav Elisha Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés